
EDITO

Nieuwe lente, nieuw geluid

Zoals we in een vorig nummer aankondigden (1995, 27) wordt AMSAB-Tijdingen niet alleen vormelijk in een nieuw kleedje gestoken, maar slaan we ook naar inhoud en opzet een nieuwe weg in.

Dat merkt U al aan de ondertitel "**Tijdschrift voor de Geschiedenis van Sociale Bewegingen**". Reeds lang stelden we in onze collectievorming vast - maar ook bij het opzetten van onderzoeksprojecten - dat de actieradius van onze instelling zich stilaan uitbreidde van een strikte belangstelling voor de geschiedenis van de socialistische arbeidersbeweging tot de problematiek van sociale bewegingen in het algemeen. We focussen niet alleen op wat men als "nieuwe" sociale bewegingen aanduidt (vredes-, milieu-, vrouwen-, Derde Wereldbeweging), maar recentelijk richtten we onze aandacht ook op de pre-industriële sociale bewegingen, én de niet-geïnstitutionaliseerde sociale (straat)bewegingen... Deze nieuwe richting in het onderzoek zal ongetwijfeld in de komende jaren uitgediept worden, vandaar dat ons "getransformeerd" tijdschrift hier wil op inspelen.

De overgang van het aanvankelijk louter berichtenblad AMSAB-Tijdingen naar een gedegen wetenschappelijk tijdschrift werd in de vorige jaren reeds voorbereid. We hebben een vast publiek, én niet te versmaden, als "tijd" schrift, een strikte regelmaat in publikatie. Een tijdschrift is immers in zijn meest primaire doelstelling "een schrift dat op tijd verschijnt". **We evolueren van louter berichtenblad naar medium voor wetenschappelijke communicatie**. Het zou ons hier te ver leiden te verwijzen naar de fundamentele wetenschappelijke bijdragen en artikels die in AMSAB-Tijdingen zijn verschenen in de themanummers rond de coöperatieve geschiedenis, het anarchisme, de geschiedenis van de sociale zekerheid, Mei '68 ... en niet te vergeten de belangrijke berichtgeving in het themanummer "Mission to Moscow" aangaande de ontdekking aldaar van de Belgische archieven en waar nieuw, onbekend bronnenmateriaal voor de geschiedschrijving en de studie van de Belgische sociale geschiedenis uit de vergeetputten van het verleden werd opgedolven.

Er zijn uiteraard - enkel in ons eigen land en taalgebied al - andere wetenschappelijk-historische tijdschriften op de markt, die ten dele raakvlakken met ons onderzoeksgebied vertonen. Denken we aan het Belgisch Tijdschrift voor

Nieuwste Geschiedenis, het Belgische Tijdschrift voor Filologie en Geschiedenis, het tijdschrift 30-50 van het Navorsings- en Studiecencentrum voor de Geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog (dat in de loop van 1996 omgevormd wordt tot Bijdragen voor de Eigentijdse Geschiedenis), het Algemeen Nederlands Tijdschrift voor Sociale Geschiedenis, om maar enkele van de belangrijkste te noemen. Met onze collega's van de redacties van die tijdschriften willen we **niet concurrentieel maar complementair** werken. Uiteraard zal de strikte berichtgeving met betrekking tot collectievorming en wetenschappelijke werking van het AMSAB nog steeds ruim in onze rubrieken en kolommen aan bod komen. De geschiedenis van de socialistische arbeidersbeweging zal al even vanzelfsprekend het belangrijke thema in onze wetenschappelijke communicatie blijven. We willen daarnaast de brede waaier van de sociale bewegingen, van de **sociale en democratische dynamiek in onze politieke en sociale geschiedenis** bestrijken. En dit, zoals gezegd, in aanvulling op wat ook anderen te bieden hebben, niet in enige geest van wedijver. Het "Tijdschrift voor de Geschiedenis van Sociale Bewegingen" wil een kruispunt zijn, geen grenspaal voor het afbakenen van een territorium.

Vandaar dat we ons ook structureel in verbinding stellen met de redacties van andere tijdschriften. Het nieuwe tijdschrift zal begeleid worden door een **Redactieraad** die bestaat uit mensen die hun sporen verdiend hebben en effectief werken op het vlak van de geschiedenis van de sociale bewegingen. Het "werkpaard" van het tijdschrift wordt een kernredactie in de instelling zelf, omdat we nu eenmaal de mensen en de middelen hebben om het tijdschrift praktisch op het juiste spoor te houden.

We stellen onze rubrieken dan ook open voor vorsers en onderzoekers die de "andere" sociale bewegingen in ons land bestuderen. Naast al wie zich specialiseert in de nieuwe sociale bewegingen, zijn de collega's die onderzoek verrichten over bijvoorbeeld de christen-democratische en liberale sociale en arbeidersbeweging hartelijk welkom. Onder de vier archief- documentatie- en onderzoekscentra -met name het Archief- en Documentatiecentrum van het Vlaams Nationalisme, het Katholiek Documentatie- en Onderzoekscentrum, het Liberaal Archief en het AMSAB- heerst er op alle vlakken een zeer goede samenwerking. Samen zetelen ze in de Raad van Archief die ingesteld werd sinds de vier centra officieel gesubsidieerd worden door de Vlaamse Gemeenschap via het "Decreet houdende de erkenning en subsidiëring van de privaatrechtelijke Nederlandstalige archief- en documentatiecentra" van juni 1985 en waarin de beleidsopties en subsidiëring van de 4 centra besproken en vastgelegd werden. Het is verheugend vandaag vast te stellen dat vooral de wetenschappelijke samenwerking zich meer en gestructureerder begint te manifesteren via groots opgezette en zelfs interdisciplinaire projecten. Uiteraard stopt onze belangstelling ook niet aan taal- of andere grenzen die slechts in een recent verleden zijn gegroeid in de sociale bewegingen.

Onze blik reikt ook verder, **over de landsgrenzen heen**. In de "Nieuwe Tijdingen" zullen we regelmatig een internationaal gerichte kritische kroniek brengen van het wetenschappelijk onderzoek in het buitenland, zoals we deze ook vinden in tijdschriften als Archiv für Sozialgeschichte, Les Annales, Social History, Geschichte und Gesellschaft, Journal of Social History, History Workshop Journal, Radical History Review, L'Homme et la Société, Journal of Historical Sociology, Le Mouvement Social, en uiteraard ook in de tijdschriften van onze collega's van de IALHI, waarbij we in de eerste plaats denken aan de International Review of Social History van het IISG.

Het concrete opzet van ons Tijdschrift voor de Geschiedenis van Sociale Bewegingen is viervoudig: **algemene wetenschappelijk-historische bijdragen en dossiers in essayvorm; een bibliografische rubriek; de voorstelling van nieuwe (archivalische en iconografische) bronnencollecties, en tenslotte een kroniek rond tentoonstellingen, colloquia en andere evenementen.**

In dit eerste nummer (jaargang 1996, 1) vindt U een dossier over de prosopografische benadering van de geschiedenis van de sociale bewegingen, en een bijdrage van de Italiaanse historica Silvia Dominici over de intellectuele banden die er bestonden tussen het Italiaanse tijdschrift "La Seme" en het Belgische blad "La Bonne Graine". Naast een uitgebreide bibliografische rubriek, die aansluit bij het dossier over de prosopografie en de voorstelling van de one-linecatalogus (VUBIS) wordt niet alleen aandacht besteed aan recentelijk verwerkte archieven (van het CGSO, van "Vrede"), maar vooral ook aan het nieuwe overzicht van archieven en collecties die in het AMSAB voor consultatie ter beschikking zijn. Dit werkinstrument is door het archiefdepartement samengesteld en wordt eerstdaags gepubliceerd.

Voorts vindt U berichten over een belangrijk colloquium over de geschiedenis van het syndicalisme, in Parijs gehouden, een voorstelling van de communistische archiefinstelling in België, de opening van het vrouwenarchief Amazone in Brussel, de vermelding van de Trexpo-tentoonstelling rond het werk van John Heartfield, en een interessant bericht over de perikelen rond de verkoop en eventuele bescherming van het waardevolle gebouw van de vroegere Bank van de Arbeid te Gent.

Nieuwe lente, nieuw geluid : we kijken hoopvol uit naar uw reacties

Prof. Dr. Herman Balthazar, Voorzitter van het AMSAB

Dr. Wouter Steenhaut, Directeur van het Tijdschrift voor de Geschiedenis van Sociale Bewegingen

Dr. Guy Vanschoenbeek, hoofdredacteur